

Siriklockan

Frysände pastorats kyrkblad

Svenska kyrkan
FRYSÄNDE PASTORAT

LUTHERS UNGAR KONST- auktion JULBETRAKTELSE

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 4 2017 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: AnnKatrin Uppvall
Layout: Birgitta Brorson • Foto omslag: Birgitta Brorson • Tryckt hos Ramströms Tryckeri AB • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	14 SANNINGEN GÖR EN FRI
Else-Britt Kjellqvist
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	16 HAN SÖKER OSS
profeten Jesaja
5 REFLEXEN
Hur har du det?	18 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott
5 MENINGEN MED BARNET
i krubban	19 JULEVANGELIET
på fryksdalska
6 LUTHERS UNGAR
i Fryksände kyrka	20 KONFIRMATIONER
konfirmandjubileum
8 MARTIN LUTHER
Guds reformator	22 JULENS GUDSTJÄNSTER
2017
10 KONSTAUKTION
till förmån för julkampanjen	23 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
12 JULKAMPANJEN
att växa upp på en soptipp	24 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter

I en svårförutsägbar tid

Min svärfar och jag tog en promenad längs Röjdån en dag i november då naturen visade sig från sin bästa sida. Älven var stilla, en tunn dimma steg upp. Allt var förberett för vinter och kyla; lövträden sedan länge avskalade sin sommarskrud, de sista rönnbären uppätta av traktens fåglar. Denna ro, denna naturens stolthet och kraft är så betydelsefull för mig, i min vardag.

Under några år i min ungdom bodde jag i Stockholms innerstad. Jag längtade så mycket efter naturen att jag flera gånger i veckan kände mig tvungen att ta pendeltåget ut till den riktiga naturen bortom stadens parker och bara promenera i skog och ängsmark. Som om mitt väsen behövde kalibreras, renas.

Vi pratade om det under vår promenad svärfar och jag; förmånen att få bo så här i norra Värmland, i en så vacker och storslagen natur. Vilket livsvärde!

När jag som ung först kom till dessa trakter i mitten av åttio-talet möttes jag ofta av en sorg att unga människor varit och var tvungna att ge sig härifrån då de saknade förutsättningar att försörja sig. De var tvungna att flytta för jobbens skull. Så är det inte riktigt längre. Det är ofta en brist på personal i många yrken i vårt norra Värmland.

Här har vi en pedagogisk utmaning som heter duga, vi som bor här. Att berätta för vänner, bekanta och släktingar i städerna att här hos oss finns nu möjligheten att såväl bo som arbeta och leva ett mer överblickbart liv än man kan göra i en storstad.

Vi pratar mycket svärfar och jag under våra promenader. Vi har det gemensamt att vi försöker förstå världen, vänder och vrider. Vi tycker ofta ganska lika och kunde under vår promenad konstatera att den tid vi lever i är väldigt svårförutsägbar. Och vi vet genom historien att förr eller senare är det som är rätt idag fel imorgon. Dessa perspektivskiften kan bli smärtsamma och omtumlande, ja, förvirrande och leda till att det vi tagit för givet inte längre går att ta för givet. Vi blir vilsna och även ideologiskt och mellanmänniskt förvirrade; vad är det som händer?

Bibeln är fylld av generationers och åter generationers vishet och ett återkommande tema är nu tillvarons oförut-

sägbarhet och Guds förutsägbarhet. Dessa berättelser och vittnesmål syftar till att du och jag, mitt i en oförutsägbar situation, ska kunna bota i det förutsägbara.

Bibeln har gett människor tröst och stadga i generationer och den ger oss att i början i skapelsen fanns "ordet". Samma ord finns kvar hela tiden – ända till slutet. I Johannesevangeliet får vi oss till del att ordet är lika med Jesus Kristus. Alltså Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud har sänt hela världen Jesus Kristus för att i handling visa oss hur vi kan och bör leva våra liv.

Det finns inget radikalare kärleksbudskap än Jesu ord och handling. Det har sen det gavs oss förändrat individers, länder, ja kontinenters tänkande. Ändå lever vi i en del av världen där vi paradoxalt nog är på god väg att glömma av betydelsen av Ordet, av Jesu undervisning och inte minst betydelsen att eftersträva ett levande förhållande med denna kärlekens härold som söker dig och mig.

Hur ska vi kunna hitta tillbaka till denna livets essens Jesus visar oss på? En kungsväg är förstås att fira gudstjänst tillsammans, mötas vid ordet och i den nattvard Jesus instiftade åt oss. Jag tänker även att vi "kopplar ner" oss från det digitala och tar oss tid att bara vara. Och då med fördel i den storslagna natur vi har kring oss, att vi tar del av den, blir en del i den.

Johan Bonander, kyrkoherde

*För det är en ros utsprungen,
en blomma skär och blid,
mitt i den kalla vinter,
i midnattsmörka tid.*

JAG ÄR ETT LIV

Min röst ska höras. Min önskan är enkel.

Alla barn har rätt till ett liv utan hot, våld och övergrepp.
Tillsammans ger vi kraft till en bättre framtid.

SMS:a LIV till 72 905 och ge 100 kr
Swisha valfritt belopp till 9001223

PG 90 01 22-3 | BG 900-1223
svenskakyrkan.se/julkampanjen

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Julen kommer allt oftare...

När jag skriver dessa rader har allhelgonahelgen just varit, kyrkogårdarna har lysts upp av tusentals levande ljus och många av oss har varit och besökt nära och käras gravplatser. Att ha en grav att gå till är viktigt för många. Vi har i vårt pastorat glädjen att ha välskötta kyrkogårdar och jag vill tacka all kyrkogårdspersonal för det fantastiskt goda arbete ni alla utfört under året.

Väl utfört arbete är det överlag i pastoratet och i november månads kyrkofullmäktigemöte har vi förtroendevalda tagit ställning till en policy som arbetats fram som en del i pastoratets personalhandbok. Det är viktigt att ett sådant arbete görs och hålls levande och här går pastoratet lite i bräsch i stiftet. Vi har även en budget inför 2018 att besluta om. Vi är i god fas med underhåll och investeringar i våra olika fastigheter. Vi har flera år bakom oss då vi fått olika former av bidrag för projekt pastoratet bedrivit, projekt knutna till barn och unga och där vi arbetat med integration. Dessa externa bidrag tycks inte bli lika stora 2018. Jag kan inte nog betona vikten av Ditt medlemskap. Över 96 % av kyrkoavgiften stannar i pastoratets verksamhet och det är med den vi bekostar all verksamhet. Du behövs verkligen.

När du har denna Siriklocka i din brevlåda är det en bra bit in i december och kanske är det så att våra bygder är insvepta i vinterskrud. Då är det också klart vilka som kommer att vara ledamöter i de olika församlingsråden, det gemen-

samma kyrkrådet och kyrkofullmäktige de nästkommande fyra åren. Detta kommer jag skriva mer om i det första numret av Siriklockan 2018.

Julen står för dörren

Ju äldre jag blir desto fortare går åren, en erfarenhet jag delar med många. Julen och adventstid är en viktig höjdpunkt för mig och i våra kyrkor lyser ljus, musik- och körverksamhet blommar och vi får ta del av evangeliet om Jesu födelse. Detta är en tradition vi har att vårda gemensamt, en berättelse som för oss samman. Därför vill jag uppmuntra dig att ta del av det stora utbud av gudstjänster som erbjuds i december – lite längre fram i tidningen har du en sida med allt som erbjuds i vårt pastorat i den vägen.

Med dessa rader ber jag att få önska dig en God jul och ett Gott nytt år!

Rune Mattsson, Kyrkorådets ordförande

gavoshop.svenskakyrkan.se

Ge bort en riktigt viktig julklapp

Varje gåva du köper i Svenska kyrkans gavoshop bidrar till att minska fattigdom och orättvisor.

Välj en riktigt viktig julklapp och stöd människors rätt till ett tryggt liv. Det finns en rad olika ändamål och gåvobevis med flera illustrationer att välja mellan. Önska god jul med en klapp som gör skillnad!

Du får fina gåvobevis att ge bort i jul

Det är enkelt att handla i gavoshopen och du får fina gåvobevis att ge bort. Välj om du vill skriva ut dem själv eller få tryckta gåvokort hemskickade till dig. Du kan också skicka

gåvokortet direkt till den som ska få det. Oavsett, så blir gåvokortet tillsammans med en personlig hälsning en riktigt viktig och uppskattad julklapp.

Så här köper du riktigt viktiga klappar:

- Gå in på svenskakyrkan.se/gavoshop
- Välj vad du vill ge och antal gåvor.
- Gå vidare och designa ditt gåvobevis.
- Betala via din internetbank eller med betalkort.

Till dig som är 9–11 år:

Hur har du det?

Har du någon i familjen som dricker för mycket alkohol eller tar droger? Finns det psykisk ohälsa i din familj? Har du föräldrar som bråkar med varandra i samband med separation/skilsmässa?

Då finns Reflexen, en stödgrupp, där du får lysa upp i en kanske annars mörk tillvaro. Känner du dig ensam, ska du veta att fler kan känna som du. Genom kunskap och lekar har vi kul tillsammans och lär oss nya saker.

Hur gör du för att börja?

Du eller en förälder kontakter oss så träffas vi och berättar mer. Det kostar inget att vara med.

Torsby kommun och Fryksände pastorat, Svenska kyrkan driver gruppen tillsammans.

Kontaktpersoner:

Elisabeth Hed, alkohol- och drogterapeut
tel. 073-276 11 23
elisabeth.hed@torsby.se

Inger Hjalmarsson, diakon
tel. 070-375 41 87
inger.hjalmarsson@svenskakyrkan.se

Meningen med barnet i krubban

Text: Katarina Wolf

När ingenting hålls heligt kan det bli livsfarligt. När ingenting spelar någon roll kan tillvaron tappa mening och riktning. Förmår jag inte värdesätta någonting – inklusive mig själv – blir det svårt att värdesätta andra människor, deras ägodelar, deras världsbilder, deras gudsbilder.

Jag skiter i allt men det skiter jag i sjöng Magnus Uggle i låten *Jag skiter* på albumet *Va ska man ta livet av sig för när man ändå inte får höra snacket efteråt* från 1977. När ingenting spelar någon roll kan jag häda, smäda och smutskasta allt. Ingenting är heligt. Inte någon.

Så det finns en poäng med att försöka hålla vissa saker heliga – som yttre bevis för det heliga inom oss. Det finns en mening med utanverk såsom tempel, kyrkor, moskéer, synagogor, altare, särskilda klädesplagg, kors, vin och bröd, heliga kor, heliga katter, heliga platser, heliga rum och helgdagar. Kristendomen visar vad som är heligt, ja gudomligt:

människan, det lilla barnet i krubban, föräldern med sitt barn är helig. Och djuren i stallen, halmen som barnet ligger på, nattens skyddande mörker. Allt detta är heligt.

”Vardagen är vägen”, säger zenbuddhisterna. När vi glömmet det kan vi söka oss till det som förmår väcka och påminna oss om det heliga. Vi går ut i naturen, till ett älskat husdjur, till ett kyrkorum, till en gemenskap, till en medmänniska, till vårt inre rum och till Gud, det lilla nyfödda knytet på djurens matbord.

Du är helig du är hel. Du är alltid mycket mer än vi nånsin kan förstå, du är nära ändå. (Sv.Ps 709).

1517 | 500 ÅR AV
2017 REFORMATION

Musikalen Luthers ungar

Text: Rose-Marie Stenmark Foto: Birgitta Brorson

-Yes, jag klarade det, jag var jätte-jätteduktig, eller hur fröken? Strålande, och härligt stolt över sig själv, dansar hon lycklig iväg med en ros o en lutherbok i handen. Hon och alla medverkande, små och stora, har nyss tackat för applåder efter en mycket lyckad föreställning av den underbara musikalen Luthers ungar, skriven av Karin Runow. Föreställningen framfördes i Fryksände kyrka.

Som en vuxen medverkande uttryckte det: Vi gjorde det - vi klarade det - vi är jättebra! Ja, ni var så bra! När jag i våras började drömma om ett "musikalprojekt" var det inte självklart att det skulle gå. Men jag köpte manus och noter och började öva med en tidvis skeptisk, men ack så frejdigt foglig och mycket modig Östmarks bygde- och kyrkokör (utan er hade detta inte gått -TACK!).

Hösten kom och plötsligt var jag hela pastoratets barn- och ungdomskörledare. Så roligt! Wow - vilka möjligheter och härliga utmaningar! Mycket att göra, detaljplanering, mitt inre sprudlar, härligt - mår så bra! Får med mig entusiastiska kollegor som lägger ner själ och hjärta - vilket team vi blir (TACK Berit o Hasse!) Ska jag få ihop tillräckligt många skådespelare? Jag vet inte vad de vågar och vill.

Något som är a och o är trygghet i gruppen, inte minst när man ska bygga kroppspyramider. Med sånglekar och dans bygger vi relationer, skapar tillit och lär känna varandra.

Jag vet inte om det kommer att gå, det är en balansgång. Körerna har inte träffat varandra än. Kommer de våga? Att låta barn, unga och vuxna, muscicera och agera tillsammans har länge varit min metod - jag tycker det är viktigt och kul.

Men denna musikal har långa, konstiga och ibland tråkiga meningar som är svåra att förstå. Ibland är det jobbigt, jag vet det, men en helhet börjar snart skymta, en och en upptäcker de den och med ens blir allt roligare. Om alla inskrivna körmedlemmar vill vara med, då blir vi många, närmare 75 stycken men det är såklart frivilligt att delta och föreställningen är planerad att framföras på höstlovet's första dag (många ska bort då). Alla körerna träffas i Torsby och det är pirrigt spännande. 48 personer är vi samtidigt i musiksalen - det är trångt, varmt och väldigt gott med bananer. "Oj, vilken STÖR fiol" säger barnen, kontrabasens storlek o maffiga klang får barnens ögon att tindra (Anders, vilken fantastisk

musiker du är!). Repliker övas, scenkläder provas (TACK Marit för så fina gycklarmössor!). Berit tar mått på alla barn - för att kunna sy förkläden till alla (du är otrolig!) Hasse bygger en spis (du kan ju allt!). Dagen börjar närma sig. Första övningen sker på torsdagkväll, scenbilden är så bra, vi finslipar och plötsligt faller allt på plats. Alla går, sitter, står, sjunger, pratar och är tysta när de ska. Hur gick detta till? Mitt hjärta svämmas över, där och då denna tordagskväll i

Fryksände kyrka ser jag många som växer inombords, som blommor, som känner att de är stolta över sig själva. Detta är lycka för mig: att se ögon som börjar stråla och glittra. Vi pedagoger kallar detta för "att tända sjärlögon"- det är vårt mål och bränsle! TACK ALLA fina kollegor, barn och ungdomar med familjer, och alla vuxna med respektive för ett gott samarbete och "änglars" tålamod. Utan er hade det aldrig blivit någon "LUTHERS UNGAR".

Martin Luther

Guds reformator

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Brorson

Musikalen Luthers ungar, en fantastisk musikal som samlade unga som gamla i Fryksände kyrka under kantor Rose-Marie Stenmarks ledning. En central plats i denna musikal är det långa middagsbordet hemma hos familjen Luther. Där samlades inte bara Luther och hans familj utan kring detta bord fördes ofta samtal mellan Luther och hans kollegor och studenter.

I det som kom att kallas det första prästhemmet bodde Luther med sin fru Katharina von Bora och deras sex barn. Därtill gav man sängplats åt studenter, släktingar och människor i nöd. Inte sällan samlades det upp emot 40 personer till kvällsmåltiden. Efter detta vidtog bordssamtalen. Dessa bordssamtal kom att nedtecknas och anteckningarna har sparats och getts ut i bokform. I dessa anteckningar är Luther spontan och ofta väldigt rolig.

Under tid kom dessa anteckningar att skrivas om så att de "bättre anstod en kyrkofader" men senare tids forskning har tagit fram originalcitaten som nu har samlats i en bok som teologerna och Göra Agrell och Peter Strömmer gett ut.

Låt oss ta några exempel på citat från just dessa bordssamtal: "När du frestas av depression eller förtvivlan eller någon annan samvetsplåga, då skall du äta, dricka, söka sällskap. Om du kan roa dig med tankar på flickor så skall du göra det."

Luther älskade vidare humor och skämt och sa vid ett tillfälle att: "Skämt, kvickhet, humor och vitsande som sker för att trösta sorgsna och bedrövade är mycket lovvärt."

Det är omvittnat att Luther var en sällskapsmänniska och han älskade musik. Han sa bland annat: "Musik är den bästa tröst för bedrövade. Den lugnar, vederkvicker och stärker hjärtat" och "Musiken är vår vägledning och läromästare. Den gör människor blidare, fridsammare, visare." Luther ifrågasatte påveämbetet och uppfattades som djärv i sin kritik.

Luther själv ansåg dock att han var alltför mild i detta och ska ha sagt: "Många klagar över och anser att jag skulle vara alltför häftig och snabb mot påvedömet; mot detta invänder jag att jag tyvärr är alltför mild. Istället vill jag att mitt tal skulle vara som en åska mot påvedömet och varje ord ett blixtnedslag".

Under 2017 har Luther uppmärksammats i vår svenska kyrka då det var 500 år sedan han spikade upp sina teser på kyrkporten i Wittenberg. Något som i förlängningen ledde till reformationen och även den så kallade tridentiska reformationen inom den Romersk-katolska kyrkan, där nödvändiga reformer genomfördes – inspirerade av reformationen.

Luther är en portalfigur i vår kyrkohistoria. Han mötte människor där de var och såg till att bibeln översattes från latin till tyska. Det var viktigt att var och en kunde ta till sig skriften. Luther var även en stor pedagog där han enkelt och översiktligt förklarade den kristna tron i lilla och stora katekesen. Var Luther ensam om sina tankar? Nej de låg i tiden, men de föregångare som torgfört liknande idéer som Luther (John Wycliffe och Johannes Huss inte minst men även den samtida Thomas Muntzer) hade dömts till döden som kättare. Det krävdes med andra ord en hel del mod att gå den väg Luther gick och lyfta fram Jesu undervisning och uppmuntra oss att ta del av den i sin rena och oförvanskade form som vi återfinner den i den heliga skrift, vår bibel. Ett livsverk vi har att vara oändligt tacksamma för än idag.

**LÄGG ETT BUD
& FÖRÄNDRA
LIV!**

Konstauktion

till förmån för julkampanjen pågår nu

Svenska kyrkan har biståndsarbetare i Manila som träffat Boyat och alla de andra på soptippen som saknar allt; mat, medicin, filter – ett liv. Du kan hjälpa till genom att bjuda på de här konstverken som några av traktens konstnärer skänkt.

Verken kommer att auktioneras ut till högstbjudande, där alla kan vara med och bjuda. Utgångsbud är 100 kronor. Högsta budet blir ägare till konstverket. Du hjälper oss att hjälpa genom att du lägger ett bud. Budnivån höjs med minst 50 kronor per bud.

Du kan ringa, SMS:a eller maila in ditt bud till:

Eva Zakrismark tel: 070-280 12 62,
eva.zakrismark@svenskakyrkan.se.

Skriv namn, telefonnummer, nummer på konstverket, ditt bud samt datum och klockslag, då du lagt ditt bud.

Vid samma slutbud är det det första budet som gäller.

Se konstverken på församlingshemmet, där du också kan lägga bud

Välkommen in till oss på församlingshemmet och se verken som hänger i korridoren strax innanför entrén, där kan du också lägga ditt bud. Det kommer att finnas listor vid varje tavla med de aktuella buden samt på vår facebook sida.

Vinnarnas namn publiceras på: www.fryksandepastorat.se och på facebook: www.facebook.com/fryksandepastorat samt på anslagstavlan i församlingshemmet.

***Jag är ett liv.
Jag heter Boyat och är 9 år.
Soptippen i Manila är mitt hem.
Vi är många där.
Råttorna är stora och bits.***

Sista dag för budgivning är torsdag 21/12 kl. 12.00

Nr 1 Roy Bäckbom
Akwarell, ramyttermått 34x51 cm.

Nr 2 Katarina Wolf
"Kastanj om våren"
Glas, valnötsskal, div. färg på träbit, 9x9 cm.

Nr 3 Sonja Amneteg
"Tistelfjäril"
Akwarell, ramyttermått 25x25 cm.

Nr 4 Lena Andén Malmberg
Akryl, ramyttermått 33 x 42,5 cm.

Nr 5 Birgitta Brorson
"Flocken" Giclée (fine art printing) 2/20, ramyttermått 50x40 cm.

Nr 6 Torbjörn Sjöqvist
Olja, ramyttermått 37x28 cm.

Nr 7 Ellinor Henriksson
"Bäst häst". Blandteknik, ramyttermått 34x51 cm.

Att växa upp på en soptipp

GE EN GÅVA
& FÖRÄNDR
LIV!

Sopor, och ännu mer sopor, så långt ögat når. Och en stank av avfall, avföring och orättvisa. Här, på Manillas största soptipp har Ronald, 11 och Boyet 9, vuxit upp.

Det går inte att värja sig mot stanken

Urin, avföring och ruttna matrester... Utanför ett skjul skäler en fastkedjad, mager hund. En äldre man river upp en plastpåse och börjar sortera gammal mat. Han lägger små kycklingbitar i en hög. Han samlar till familjens middag.

Det har nyligen regnat, och vi klafsar i leran. På den upp-trampade sopstigen ligger gamla blöjor, trasiga glasflaskor och hopknycklad plast. Vi är i stadsdelen Tondo, där Manillas största soptipp breder ut sig. Här bor och arbetar tusentals familjer. En av familjerna är Ronalds och Boyets. Deras föräldrar är arbetslösa, dessutom missbrukar mamman droger.

Vi hälsar på i familjens krypin, som är tillverkat av kartongbitar och tygrester. Här finns inga sängar, de sover direkt på marken. På en plaststol, i det ena hörnet, sitter pojkarnas mamma. Hennes blick är frånvarande. Hon har en bebis på armen, och uppenbarligen ännu ett barn i magen – som är stor och rund.

– Här växte bröderna upp. De har aldrig gått i skolan. På dagarna har de sorterat skräp på soptippen för att hjälpa till med familjens försörjning, säger April Rose Mosheni Tabrizi, socialarbetare på Bahay Tuluyan.

Bröderna Boyet och Roland har nyligen flyttat till Bahay Tuluyan

I dag är bröderna i Tondo för att hälsa på familj och vänner.

– Våra vänner bor i Tondo, men vi vill ändå bo på Bahay Tuluyan. Vi vill gå i skolan. Vi vill lära oss saker. Och vi vill äta oss mätta, säger Roland.

Brödernas pappa har sett fram emot sönerns besök. Han överraskar dem med en Coca-Cola. Vanlig Coca-Cola på burk har han inte råd med. Han har köpt Coca-Cola i en hopknuten plastpåse med ett sugrör som sticker ut. Ronald och Boyet skiner upp. De tar emot påsen, och dricker snabbt upp läsk. Sen säger de hej då och pappan försvinner iväg på en cykel.

Bahay Tuluyans mobila team åker till soptippen ett par gånger i veckan. De leker med barnen och bjuder på mat. Det var under ett sådant besök som personalen fick upp ögonen för brödernas familj. Först var det brödernas lillebror som fick dem att reagera.

– Han var bara fyra månader och han var kraftigt undernärmd. Mamman hade i princip bara matat honom med vatten sedan han föddes. Det är ett under att han överlevde. Han togs omedelbart till sjukhus, där han fick stanna i över en månad. Nu mår han mycket bättre och har lagt på sig i vikt, säger April Rose Mosheni Tabrizi, och visar mobilbilder på en leende liten pojke. Mamman tittar på bilden, men visar ingen reaktion.

I familjen finns ytterligare några syskon, bland annat en flicka som vill följa med sina bröder till Bahay Tuluyan. Gång på gång säger hon till volontärarbetaren: ”Jag vill vara med er”. Men mamman vill inte. Hon tycker att flickan är för liten för att flytta.

– Familjen har levt väldigt utsatt, helt utanför samhället. Inget av barnen fanns registrerade någonstans. Ingen var vaccinerad, och ingen har någonsin gått i skolan, säger April Rose Mosheni Tabrizi.

Boyet och Ronald växte upp på en soptipp Bild: Kat Palasi /Ikon

”Jag drömmer om att få hjälpa andra barn som bor i Tondo”
Boyet, 9 år

Bröderna tvingades tidigt bli självständiga. Sen de lärde sig att gå har de jobbat på soptippen. De har sorterat skräp, och letat efter mat.

– ”Pagpag” kallar vi matresterna. På tagalog betyder ”pagpag” att ”skaka bort smuts”. Vi skakar matresterna så att allt smuts faller bort. Sen kan vi äta maten, säger Ronald.

Framtidstro tack vare Bahay Tuluyan; ”det trygga huset”

Konflikterna mellan rivaliserande gäng pyr under ytan, och mitt under vårt besök i Tondo blir Ronald påhoppad av tre barn från ett rivaliserande gäng. Han släpas i marken och skrapar upp sidan av överkroppen. Vi är tvungna att fort bege oss tillbaka till Bahay Tuluyan. Barnen hostar ikapp i bussen på väg tillbaka till centret. Många barn som lever på gatan har tuberkulos.

Väl hemkomna till Bahay Tuluyan får barnen sin medicin. Sen är det middagstid. De större barnen hjälper till med matlagningen – i dag serveras svart ris, grönsaker, tofu och kyckling. Ronald och Boyet äter med god aptit, de lämnar inte ett riskorn på tallriken.

Ronald vill bli polis, Boyet vill jobba inom armén

– Jag drömmer om att få hjälpa andra barn som bor i Tondo, säger Boyet. De konstaterar att livet ser väldigt olika ut här på Bahay Tuluyan och i Tondo.

– Här får vi duscha varje dag. I Tondo duschar vi en gång i veckan. Då betalar vi för vattnet, säger Boyet.

– Vi saknar våra syskon, men vi vill vara här på Bahay Tuluyan, säger Ronald.

Det är kväll, och barnen gör sig redo för natten. Bröderna somnar först av alla. De sover tätt intill varandra på madrasser på golvet. De håller varandra i handen.

TEXT: Anna Whalgren

Julkampanjen 2017

Fem rättigheter för en bättre framtid

Varje barn har rätt till ett tryggt liv utan hot, våld och övergrepp. Svenska kyrkans internationella arbete fokuserar särskilt på fem grundläggande rättigheter som är helt avgörande för barns möjligheter att leva ett liv i trygghet.

1. Rätten till mat och rent vatten

Hunger är världens största orättvisa. Nära hälften av alla barn som dör före fem år gör det på grund av undernäring. Tillgång till näringsrik mat och rent vatten är en förutsättning för ett liv med god hälsa och värdighet.

2. Rätten till trygghet och försörjning

Kvinnor har ofta ansvar för barnen men små möjligheter att påverka en utsatt situation. Svenska kyrkan arbetar för att stärka kvinnors tillgång till ekonomisk och social trygghet.

3. Rätten till sin kropp

Sexuella övergrepp används som ett maktmedel. Barn och kvinnor är särskilt utsatta. Svenska kyrkan arbetar för att förebygga och synliggöra hot, våld och övergrepp.

4. Rätten till hälsa och sjukvård

Kvinnor och barn kommer ofta inte till sjukhus vid behov. Genom uppsökande hälsoarbete i utsatta områden kan fler få den vård de har rätt till.

5. Rätten till utbildning

Många flickor och kvinnor får inte gå i skolan. Detta påverkar inte bara deras egna möjligheter utan även deras barns möjligheter. Svenska kyrkan arbetar för flickors rätt till skolgång, kvinnors vidareutbildning och allas rätt till sexualundervisning.

Sanningen gör en fri

Text: Else-Britt Kjellqvist Foto: Birgitta Brorson

Åtskilliga insikter om mitt tidiga liv och vidare fram till millennieskiftet har jag fått genom nattliga drömmar, läsning, skrivande, barnpsykologiska studier, psykoanalys, psykoterapi, vittnesbörd, reflektion, brev, dagböcker, svartvita fotografier, kropps- syn- hörsel- eller smakminnen, dokument och kontemplation. Samt genom val i livet som skulle visa sig vara destruktiva.

Detta står att läsa i min självbiografi Över Hav som jag kallar livsnät. Vad är ett livsnät? Tänk dig ett fisknät: mest består det av tomrum och hål. Där finns det glömda. Där finns bristen och saknaden. Men det är också i hålen som fiskarna fastnar, det är där fångsten sitter – ofta intrasslad. Och så har det varit med minnena som dykt upp under arbetet med att söka komma sanningen, alltså verkligheten, det som en gång

hände, så nära som möjligt. Genom att följa mina infall har jag försökt trassla ut och lossa fisken från tång, sjögräs och småsten.

Nät fångar och snärjer, trasslar in och binder dig vid sådant du inte vill vara bunden av eller vet om att du är bunden till. Och det är knutarna som håller samman nätet, en hård punkt att utgå ifrån. Denna har i mitt fall inte sällan

varit fastfrusna, stelnade minnesbilder, maror och hårda tilltal som: Dig har man fått för sina synder. Du gör mig galen!

Själva minnesarbetet har pågått hela livet och fortsätter än... Varför? Därför att sanningen gör en fri. Detta i en tid när lögnen i offentligheten alltmer breder ut sig och med blixstens hastighet sprider sig lögnerna på nätet.

Varför nät och inte väv?

Där följer man ju också trådar och till att börja med lydde underrubriken Min Livsväv, vilken låg nära till hands då min mormor varit en skicklig väverska som vävde åt Svensk Hemslöjd. Men då är du bunden av kronologi. Med ett nät är jag fri att börja i vilken knut som helst och utgå ifrån att allt ändå hänger ihop. Och det går att klippa ut en bit utan att helheten trasas sönder. Där finns rörelse och lätthet medan väven är mer harmonisk och balanserad. Och när jag rensar hyllor och skrivbord för att få fria ytor till nästa bok finner jag en lapp med rubriken Min livstråd, min meanderslinga. Livet skulle också kunna liknas vid en mosaik eller i värsta fall en labyrinth där du aldrig hittar ut. Eller varför inte ett broderi.

Lenke Rothmans Stygn är en liten bok, så laddad att kritikern och poeten Madeleine Gustavsson endast kunde läsa den stundvis: Sy ihop, står det där – det är den ständigt återkommande uppmaningen. Sy ihop det skadade, bortkastade, splittren som rusar åt alla håll. När Lenke Rothman 1944, året när jag föddes, var femton år kom nazisterna; två av hennes familj på tio personer överlevde – hon och hennes bror.

Under min barndom tog Förintelsen stor plats i min inre värld

I hemlighet närmade jag mig boken, som låg på den nedersta hyllan i bokhyllan. Den med alla bilderna av utmärklade döende eller döda människor som låg travade på varandra. De var som skelett, deras ögon brann eller var som tomma håll. Och bilden på den lilla judepojken med den stora kepsen och uppsträckta händer. Hans ögon påminde om pappas eler var det mina egna? Jag talade aldrig med de vuxna om vad jag sett.

När du hänger upp dina nät för att torka, fladdrar de i vinden och ljuset silar in genom hål och tomrum. Skakar du lite faller gnistrande småfisk till marken. I mitt nät har funnits fisk i biblisk betydelse men också fula fiskar som hornsimpor vars taggar sargar händerna blodiga när du söker lösgöra och fiskar att njuta av som piggar, gädda, sik och gös.

Innan millenniet bodde jag sju år med labradoren Leo på en ö i det yttre av Stockholms skärgård och var då en ihärdig fiskare. Där inträffade det hittills största i mitt liv, förutom mina barns födelse – min egen pånyttfödelse: 1999 blev ett omvälvande år. Den tredje maj sa Gud åt mig: Du måste älska mig. Sa han (för mig är Gud han men jag är väl medveten om att Gud kan vara hon, både och eller ingetdera) verkligen att jag måste älska honom?

Kärlek förutsätter fri vilja och ömsesidighet

Varför skulle Guds kärlek här skilja sig från människors kärlek? Kärleken är meningen men jag kunde inte älska. Gick mest omkring och var rädd. Och någon framtid gick inte att se. Var omringad av en mur.

De ord som jag oftast skulle återvända till och som gav hopp kom den 15 juli, och som alltid tysta ord – både utifrån och inifrån: Du ska leva ditt liv. Och jag kommer att vara med dig.

Det viktigaste har jag glömt. En tid innan jag första gången hörde Guds röst nådde, eller snarare drabbade mig hans kärlek. Minns var jag stod i rummet... Sen kom insikten att vi alla är älskade av Gud – oavsett om vi vill kännas vid det eller inte.

För att förstå vad jag var med om fyllde jag anteckningsböcker. Den 20 september har jag skrivit Omvändelse: Längre brottades Gud och jag. Brottades på min säng. Efter att ha uppbådat alla mina argument tvingades jag till sist på knä, utmattad. Mest hade jag varit rädd, för att inte säga skräckslagen. Men längtan var större och när jag släppte taget släppte taget mig. Häftig gråt som stillnade – ingenting mer.

Havsvåg

*Hur är sådan havsvåg möjlig
utan att jag inifrån går sönder
utan blir upplyft till en avsats
med utsikt över hav
och sju terrasser med odlingar
Sannerligen en hemlig kraft
med dolda örnfjädrar*

Leos och mitt liv förändrades. Det präglades mer av glädje som den som en morgon slog in i mig där jag stod ute i trädgården genomstungen av ett glädjespjut. Eller i rusningstid på bussen, fullpackad både den och jag med en stretande Leo i koppel, som inte var den mest väluppföstrade:

Medan jag kämpar med att få upp packningen på bagagehyllan, anpassad för dokumentportföljer, händer det. En sällsam glädje inifrån, utifrån, överallt ifrån lyfter upp ryggsäcken. Lyfter den av mig.

Sanningen är också Kristus. Han säger ju själv att han är vägen, sanningen och livet. Nu står vi återigen inför hans födelse. Låt oss hoppas att denna i år även innebär en pånyttfödelse för allas vårt gemensamma liv där sanningen återupprättas och lögnen avslöjas som det misströns och splittningens redskap den är.

Else-Britt Kjellqvist,
poet, författare och psykoanalytiker.

Han söker oss...

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Brorson

Varje juldagsmorgon läses i våra kyrkor: "Ty ett barn har fötts, en som är oss given. Våldet är lagt på hans axlar och detta är hans namn: Allvis härskare, Gudomlig hjälte, Evig Fader, Fredsfurste".

Texten kommer från profeten Jesaja och är i bibeltraditionen en av de passager som förutspår Jesu födelse. Det är en grundbult i den kristna tron att Gud kommer in i mänskligheten genom Jesus.

Värnlös, liten, sårbar in i sin skapelse kommer Gud, som en av oss, för att ge oss sitt kärleksbudskap. För många av oss är detta snudd på obegripligt. Ett av kristendomens kännetecken är dessa för huvudet så många obegripligheter.

Därför är uppmaningen ofta att vi inte bara ska läsa och ta del av evangeliet om Jesus Kristus med huvudet utan även låta andra delar av vår konstitution ta in berättelsen. Som när vi lyssnar på musik. Vi vet inte vad som händer men något väcks i oss i mötet med viss musik. Plötsligt kommer en längtan över mig, glädje, kanske ett vemod. Detta sättet att läsa kallas att läsa med anden; plötsligt får texten liv, blir livsviktig, livsnära.

Under Sovjetunionens diktatur – en diktatur där ateism var ett centralt skolämne och därtill pålyst som livshållning – ansågs en bibel minst lika farlig ur dissidentperspektiv som ett vapen. Vad var det man visste och fruktade? Jo, att berättelsen om Jesus och inte minst Jesu egna undervisning kunde förändra människor inifrån och ut. Att det väcktes en längtan i mötet med texten. Man befارade att den längtan efter detta "gudsrike" Jesus predikade om riskerade att permanentas som en idé, som en möjlighet; som ett tillstånd bland medborgarna här och nu. En sådan inre frihet fruktar varje diktatur.

Detta är sannolikt kristendomens innersta essens. Att vi ges denna möjlighet att bli uppkopplad mot Gud, in i evigheten, denna ständigt pågående hymn och att Gud söker oss aktivt för just detta möte. Med dig, med mig, med oss alla.

Guds rop och famntag mot oss känns, tänker jag, bäst igen i denna svärdefinierbara längtan där vi bara måste få leva i den frihet, den rymd, det hopp Jesus gestaltat. Samtidigt pågår livet.

För Josef och Maria högst påtagligt såväl före som efter Jesu födelse. De lever i en utsatthet – det finns ju inget rum för dem - och sedermera i en förföljelse och flyktingsituation då Herodes söker döda Jesubarnet. Barnet de har omsorg om väckte redan från början upp en skräck hos denna jordens furste. Varför? Jo, jordens furstar vill att vi har fokus på dem och deras dekret och de kräver att vi framlever våra dagar i osäkerhet och ängslan. Det blir det lättare att styra oss dit de vill då.

Jesus kom med ett budskap som frigjorde och befriade i såväl yttre som inre mening. De som vill begränsa och beskära, och genom det få sin sinnesro på bekostnad av andra människors frihet, de blev nu livrädda för den öppenhet; de möjligheter Jesus visar oss.

I vår generation liksom i föregående och kommande generationer är frågan på vilket sätt vi lyckas levandegöra detta budskap, denna möjlighet tillsammans. Julen med sitt fredsbudskap, sina tända ljus, åminnelsen av barnet i krubban och julevangeliet i såväl ord som ton är att levandehålla detta idag pågående erbjudande. Det är vårt ansvar att återberätta, föra vidare och hålla traditionen vid liv. Av oss alla som har nåtts av evangeliet, tagit det till oss, förstått kraften och möjligheten i det.

Så varmt välkommen till våra kyrkor nu i mörka december, in till ljuset och värmen och ta gärna med dig dina nära och kära. Tillsammans uppmärksammar och för vi vidare det viktigaste budskapet som finns – att Gud söker oss. Dig och mig, mitt i livet, här och nu. Med utmaningen att öppna oss för det tillstånd Jesus benämnde: "himmelriket – är inom er!"

*Hosianna Davids son,
välsignad vare han.
Välsignad Davids son,
som kommer i Herrens namn*

SNÖRÖJNING och HALKBEKÄMPNING

Enligt beslut i samfällda kyrkofullmäktige kommer allmän snöröjning och halkbekämpning på kyrkogårdarna i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark att ske **ENDAST MÅNDAG-FREDAG**. Vid lördagsbegravningar kommer snöröjning och halkbekämpning att äga rum vid behov. Vid kyrkorna kommer nödvändig snöröjning och halkbekämpning att ske i anslutning till gudstjänsterna.

Kyrkogårdsförvaltningen i Fryksände pastorat

Tjugondag Knut vi sjunger ut julen med Fryksände kyrkokör

Fryksände kyrka lörd. 13 jan. kl 18.00
Dir. Katharina Hieke

Hur ska vi fira gudstjänst?

Söndagen den 14 januari anordnas samtal om gudstjänstlivet i Lekvattnets och Östmarks församling.

Samtalsledare: Mia Brodin, kyrkoherde emeritus.

Östmark: Samtalet startar direkt efter söndagsmässan kl. 11.00 i anslutning till kyrkkaffet och avslutas ca. kl. 14.00.

Lekvattnet: Samtalet startar kl. 15.30 i församlingshemmet. Vi avslutar med en söndagsgudstjänst kl. 18.00 i Lekvattnets kyrka.

*Varmt välkomna!
Johan Bonander*

Recept på tant Giselas små vaniljgiffar

140 g. vetemjöl

100 g. smör

50 g. hasselnötskärnor, malda, blandas med

30 g. socker med lite vaniljsmak.

Degen ställes kallt. Rullas till längder och formas sedan som giffar. Gräddas i medelvarm ugn, får sedan svalna något och rullas därefter i vaniljsocker.

Det här receptet är nedskrivet av min mamma Gun (som har värmländska rötter. Hennes farmor Matilda pratade ofta om Grums). Receptet kom dock ursprungligen från min farmor, tant Gisela, född i Österrike som judinna (hon konverterade sedan till katolicismen). Farmor flyttade till Uppsala tillsammans med min farfar Alfred Victor Valentin Wolf som var fil.dr. i germansk filologi vid Uppsala universitet. Farfar Alfred, Karin Boye och ett gäng andra glada gamänger bildade den lilla föreningen Poet's Corner där man skrev, reciterade, diskuterade, skrattade, sjöng – och mumsade vaniljgiffar i adventstid. Tror jag i alla fall.

Det är icke alls osannolikt att detta förträffliga bakverk kan ha bidragit till Karin Boyes skrivarlust!

Ja, visst gör det gott när giffar bakas? Varför skulle annars julen komma?

Katarina Wolf

INGA GRAVLJUS I GLAS!

På förekommen anledning:

Gravljus i glas får inte användas på våra kyrkogårdar på grund av den stora risken för skärskador. **Sådana gravljus kommer att städas bort av kyrkogårdspersonalen.**

Vi avråder från att ställa gravljus/marschaller ovanpå gravstenen, då skador kan uppkomma på stenen.

*Kyrkorådet
i Fryksände
pastorat*

Julevangeliet på fryksdalska

Text: Karin Lövestam-öberg Foto: Birgitta Brorson

Lukas 2:1-20

Ve den tia sa kejsar Augustus ifrå, att he'l vala skull skattskrivnes. Detta va den fö'rst skattskrivninga, å ho vart gjord när Quirinius va ståthöller i Syrien. Da drog de allihop iväg, hôr å en te si sta, för te å skattskriv sig. Så gjord Josef å - å ättersôm han va tå Davids släkt, se rest-n ifrå stan, sôm het Nasaret i Galieleen, öpp te Judeen, te Davids sta Betlehem, för å skattskriv så ilag mä Maria, fästmöa si, sôm va have-nes. Mens de va där bar dä så in't bätter än dä va dags för a å fö, å ho född pøjken sin, den förstfödd. Ho linnen å lan i e krô'bb, för dä fanns ingen plass ôt dôm på härbä'rg.

Int se langt därifrå va'rá nôr herder ut på backen å va'kt söan sin ôm natta. Da stogg dä en ängel ifrå Gud framma-mä-rôm, å Herrens härlighet lyst ikring dôm, å de vart så be-drövlet rädd! Men ängeln sa te dôm: "Va in't sô förskräckt! Ja kommer mä bu' ôm en stor glä'j, en glä'j för all männis-ker. Idag har en frälser fötts ôt er i Davids sta, han ä Messias, Herren. Å dä här ska ni känn igen-en på: Ni ska finn en ny-född o'ng sôm ligger linnen i e krô'bb." Å mä däsamm vist dä så, inve ängeln, en storen hop mä ängler, å di prist Gud å sa: "Åra öpp i höjda ôt Gud och fre på jola te dôm han har väljt ut"

När änglan had åkt ifrå dem, öpp te himlen, sa herdan te höranner: "Nu knaller ve allt iväg bort te Betlehem å tetter på dä sôm hänt, å sôm Gud har lätt ôss få reda på." Å de drogg iväg dit å fann Maria å Josef å den nyfödd ongen sôm lågg i krôbba. När de had sett et' sô tal de ôm allt de hadd fått hö'r ôm denna ongen, å a'll sôm hörd et, förunner så öv-ver va herdan tal ôm för dôm. Men Maria, ho tog allt de't te hjärt sitt å tänk't på't. Å herdan vänn'tebaka å de priis å löv Gud för hanna de had fått hört å sett; - allt va' jämt precis sôm dä had sagts dôm.

1957 ÅRS KONFIRMANDER I FRYKSÄNDE 2017

Övre raden: Vanja Boåsen, Stig Nöslund, Göran Bengtsson, Alf Jansson, Håkan Höglund, Ingrid Olsson. **Mittenraden:** Karin Lövestam Öberg, Evert Olsson, Britt-Marie Jardelid, Vivi-Anne Adolfsson, Doris Lind, Valle Näslund, Ingela Älvsög. **Nedre raden:** Elsie Olsson, Sonja Höglund, Solveig Eriksson, Laila Nordlin, Inger Nilsson, Marianne Olsson.

1967 ÅRS KONFIRMANDER I FRYKSÄNDE 2017

Övre raden: Per-Olof Gustavsson, Torbjörn Lundgren, Inge Eriksson, Torbjörn Jansson, Erland Linder, Håkan Lanäs, Ove Johansson, Lennart Johansson, Nils Olov Stålhammar, Kjell Jönsson, Leif Skogsberg. **Mittenraden:** Karin Lövestam Öberg, Leila Nygård, Monica Sylvander, Ann-Britt Persson, Eva Persson, Kerstin Stångberg, Lasse Berglund, Sven Larsson, Folke Frykholm, Veine Eriksson, Åsa Pettersson, Ingela Älvsög. **Nedre raden:** Margareta Eriksson, Siv-Inger Hjerpe Holmberg, Karin Nilsson, Saga Ängsbo, Agneta Larsson, Irene Lundgren, Pia Åslund, Siv Olsson, Carina Larsson.

1967 ÅRS KONFIRMANDER I VITSAND 2017

Övre raden: Sören Olsson, Sören Olsson, Johan Bonander, Leif Uddström, Kjell Arne Sundén, Olle Ejner.

Nedre raden: Lena Nilsson, Elisabet Jonasson, Berit Mattsson, Arne Strandberg.

1967 ÅRS KONFIRMANDER I ÖSTMARK 2017

Övre raden: Irene Johansson, Birgitta Olsson, Evert Bergström, Lennart Persson, Johan Bonander, Kjell Eriksson, Jan-Ove Hallstensson, Anette Eriksson, Marit Sandborgh-Ludvigsson. **Nedre raden:** Gunvor Olsson, Ann-Katrin Eriksson, Margareta Tomasson, Inger Björklund, Ann-Britt Larsson, Ingabritt Persson Larsson.

Julens gudstjänster

Med reservation för ändringar

FRYKSÄNDE

Söndag 10 december 2 i advent

kl. 11.00 TEMAMÄSSA stora och SMÅ med luciatåg
Barnkör, ungdomskör och minikör medv.
Johan Bonander, Hans Öberg, Rose-Marie
Stenmark, Anders Halvarsson

Onsdag 13 december

kl. 08.15 MORGONMÄSSA i Siris kapell
Katarina Wolf, Eva Verde

kl. 18.30 LUCIAKONSERT med Kulturskolan
och Frykskölans kör. Katarina Wolf

Söndag 17 december 3 i advent

kl. 11.00 HÖGMÄSSA Katarina Wolf Eva Verde
Tonträffen medverkar

kl. 18.00 JULEN ÄR HÄR Heatland Boyz med Erik Lihm
(fd Vikingarna) Katarina Wolf

Söndag 24 december Julafton 4 i advent

kl. 11.00 JULBÖN med samling kring krubban
Hans Öberg, Rose-Marie Stenmark

kl. 23.30 MIDNATTSMÄSSA Johan Arvill, Katharina Hieke
Fryksände kyrkokör, Kjell Lundman, solosång

Tisdag 26 december Annandag jul

kl. 11.00 HÖGMÄSSA Johan Arvill, Eva Verde

Söndag 31 december Nyårsafton

kl. 11.00 HÖGMÄSSA Ingela Älvsborg, Eva Verde

Måndag 1 januari

kl. 18.00 KVÄLLSMÄSSA med orgelfyrverkeri
Johan Bonander, Katharina Hieke

Lördag 6 januari Trettondedag jul

kl. 11.00 TEMAMÄSSA stora och SMÅ
Hans Öberg, Rose-Marie Stenmark

Söndag 7 januari

kl. 11.00 SÖNDAGSMÄSSA Katarina Wolf
Anders Halvarsson

LEKVATTNET

Söndag 17 december 3 i advent

kl. 15.00 TEMAGUDSTJÄNST stora och SMÅ med julspele
Barn från alla församlingar i pastoratet medverkar
Terminsavslutning. Barnanpassat kyrkkaffe. Hans
Öberg, Rose-Marie Stenmark, Anders Halvarsson

Söndag 25 december Juldagen

kl. 07.00 JULOTTA Hans Öberg, Birgit Jönsson, Per Engström
Ronny och Majvor spelar och sjunger

Lördag 6 januari Trettondedag jul

kl. 15.00 TEMAGUDSTJÄNST stora och SMÅ. Hans Öberg
Rose-Marie Stenmark, Yvonne Johansson. Julfest
efter gudstjänsten i Hemgården

Söndag 7 januari

kl. 15.00 EKUMENISK GUDSTJÄNST i Lekvattnets missionshus
Tonträffen, Katarina Wolf och Rose-Marie Stenmark

VITSAND

Söndag 10 december 2 i advent

kl. 14.00 TEMAGUDSTJÄNST stora och SMÅ
OBS tiden! med luciatåg. Barnanpassat kyrkkaffe, Hans Öberg
Rose-Marie Stenmark, Vitsands barnkör

Lördag 16 december

kl. 18.00 HELGSMÅLSBÖN Katarina Wolf
Tema: Vägen

Söndag 24 december Julafton 4 i advent

kl. 23.30 MIDNATTSMÄSSA Ingela Älvsborg
Eva Verde, Staffan Larsson solosång

Lördag 6 januari Trettondedag jul

kl. 18.00 VI SJUNGER TILLSAMMANS med lokala förmågor
Ingela Älvsborg

ÖSTMARK

Söndag 10 december 2 i advent

kl. 17.00 TEMAGUDSTJÄNST stora och SMÅ
OBS tiden! med luciatåg. Hans Öberg, Rose-Marie Stenmark
Anders Halvarsson, Östmarks barnkör

Lördag 16 december

kl. 18.30 ADVENTSKONSERT Östmarks bygde- och kyrkokör
under ledning av Rose-Marie Stenmark. Instrument-
alister och solister. Anders Halvarsson bas och
gitarr, Helga-Sofie Blomqvist fiol. Johan Bonander

Söndag 24 december Julafton 4 i advent

kl. 11.00 JULBÖN på GÖMMANBERG
Johan Bonander, Anders Halvarsson

Söndag 25 december Juldagen

kl. 07.00 JULOTTA Johan Bonander, Rose-Marie Stenmark,
Anders Halvarsson, Östmarks bygde- och kyrkokör

Tisdag 26 december Annandag jul

kl. 18.00 ANNANDAGSKONSERT med Kristin och Kristian
Blom med vänner, Johan Bonander

Lördag 6 januari Trettondedag jul

kl. 15.00 FAMILJEGUDSTJÄNST därefter dans kring granen i för-
samlingshemmet. Johan Bonander, Anders Halvarsson

Döpta**FRYKSÄNDE**

21/10 Rasmus Mellembråten

28/10 William Hedström

12/11 Victor Olsson

LEKVATTNET

14/10 Elmer Uppvall

14/10 Isabelle Zetterberg

VITSAND

30/9 Max Mattsson

29/10 Oskar Kollfelt

ÖSTMARK

7/10 Lovi Paulsson

14/10 Ellie Jonasson

Vigda**FRYKSÄNDE**

30/9 Ewa Spets och Erik Lindh

14/10 Malin Persson och Jerry Olsson

Avlidna**FRYKSÄNDE**

29/8 Carl Henrik Martling 92 år

16/9 Maja Jonsson 102 år

18/9 Stig Nilsson 85 år

21/9 Vera Boss 89 år

26/9 Birgit Sjögren 91 år

27/9 Anita Ottosson 65 år

7/10 Gun Stolpe 85 år

8/10 Elisabeth Svensson 90 år

19/10 Gunnar Valfridsson 92 år

26/10 Agnes Nilsson 89 år

28/10 Kari Nykänen 66 år

2/11 Lilly Olsson 90 år

VITSAND

14/9 Åke Persson 84 år

ÖSTMARK

21/9 Irene Stjernqvist 73 år

10/10 Bertil Grahn 90 år

27/10 Sven Odén 64 år

PASTORSEXPEDITION 272 00

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26 Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Ingela Älvskog 073-022 69 54
Katarina Wolf 070-352 32 27
Johan Arvill (vik. 50 %) 070-591 03 92

DIAKONER

Eva Bonander 070-375 41 44
Karin Lövestam-Öberg 070-671 39 61

FÖRSAMLINGSPEDAGOG

Hans Öberg 070-250 37 63

MUSIKER

Katharina Hieke, organist 070-280 91 88
Lena Engelbrektsnäs, kantor 070-280 69 74
Eva Verde, kantor 070-280 71 94
Rose Marie Stenmark, kantor 070-200 01 56
Anders Halvarsson 070-280 74 26

INFORMATÖR

Birgitta Brorson 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 070-288 36 90
Kyrkogatan 26 070-531 01 64

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 070-691 81 64
Henry Sjölund 070-222 18 57

FRYKSÄNDE FÖRSAMLING

Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvärdare 272 05
Eva Zakrismark, administratör 070-280 12 62
Blomsterfonden, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.fryksandepastorat.se

LEKVATTNETS FÖRSAMLING

Kyrkogårdsärende kontakta Lars Olsson 070-288 36 90
Kyrkan/församlingshemmet 501 01
Blomsterfonden, Bertil Johansson 501 31

VITSANDS FÖRSAMLING

Roland Nilsson, kyrkogårdens kontaktperson 070-304 57 36
Blomsterfonden, Arnold Mattsson 423 09, 310 75

ÖSTMARKS FÖRSAMLING

Stig Norman, kyrkogårdens kontaktperson 070-595 73 56
Församlingshemmet 200 59
Blomsterfonden, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Rune Mattsson 132 82

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE

Fryksände, Ann-Marie Uppvall 421 39
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Barbro Ström 072-234 00 46
Östmark, Roger Ericsson 070-693 62 68